



8 Μαρτίου: το άλλο μισό του ουρανού σε Δύση και Ανατολή

Οι σημερινοί εορτασμοί για την Παγκόσμια Ημέρα της γυναίκας βρίσκουν το «άλλο μισό του ουρανού» να διεκδικεί ισότητα ευκαιριών, δικαίωμα στη μόρφωση και στην

εργασία, καθώς και την αποτίναξη καταπιεστικών κοινωνικών δομών στις περισσότερες χώρες του πλανήτη. Αν στην «πολιτισμένη» Δύση έχουν σημειωθεί κάποιες κα-

τακτήσεις, αλλού, όπως στο Πακιστάν, ο δρόμος που οδηγεί στη χειραφέτηση είναι ακόμη μακρύς. Χθες ο πακιστανός δικτάτορας **Περβέζ Μουσάραφ** υποσχέθηκε ότι θα βελ-

τιωθεί η θέση των γυναικών της χώρας, απευθυνόμενος προς μία θάλασσα από ισλαμικές μαντίλες και καλυμμένα γυναικεία πρόσωπα (φωτογραφία),



ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΕΣ ΑΓΩΝΙΣΤΡΙΕΣ

Του ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ ΖΕΝΑΚΟΣ

Συχνά γίνεται λόγος για το γυναικείο κίνημα, την προσπάθεια δηλαδή να αποκτήσουν οι γυναίκες ίσες ευκαιρίες με τους άνδρες, σε τομείς όπως η πολιτική και η εργασία. Μολονότι οι αγώνες για την ισότητα, καθώς και η ιστορική καταπίεση του γυναικείου φύλου, είναι γεγονότα αδιαμφισβήτητα, συχνά ο τρόπος με τον οποίον μιλούμε γι' αυτά τους στερεί την πραγματική τους διάσταση. Ο αγώνας του φεμινισμού δεν ήταν ανεξάρτητος από τις ευρύτερες κοινωνικές ανησυχίες και οι γυναίκες που έγιναν τα σύμβολα αυτού του αγώνα συχνά μιλούσαν για θέματα που αφορούσαν και τα δύο φύλα εξίσου. Με τη σκέψη αυτή επιλέξαμε τρεις λόγους που εκφωνήθηκαν μεν από γυναίκες, η προσφορά των γυναικών αυτών όμως δύσκολα περιγράφεται με τους στενούς όρους του ζητήματος της ισότητας των δύο φύλων. Οι τρεις αυτές γυναίκες ήταν πρωτίστως αγωνίστριες, η καθεμιά με τον δικό της τρόπο, που μίλησαν για ζητήματα όπως τα δικαιώματα των αναπήρων, η ανάγκη για παγκόσμια ειρήνη, η ανάγκη εξάλειψης της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο, η διπροσωπία των κυβερνήσεων, οι φυλετικές διακρίσεις και, εν τέλει, τα δικαιώματα των γυναικών. Παραμένουν σύμβολα της κοινωνικής αγωνιστικότητας ακριβώς επειδή η σκέψη τους ήταν οικουμενική.

**ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ: ΘΥΜΙΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ,
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΟΛΙΟΥ**

(1880 - 1968)

ΕΛΕΝ ΚΕΛΕΡ

«Ω, τυφλή ματαιοδοξία των σκλάβων!»

Όταν ήταν 19 μηνών, η Έλεν Άνταμς Κέλερ προσβλήθηκε από μια ασθένεια που την άφησε τυφλή και κωφάλαλη. Στα έξι της χρόνια την εξέτασε ο Αλεξάντερ Γκράχαμ Μπελ και την έστειλε σε μια δασκάλα από το Ίδρυμα Perkins της Βοστώνης, ονόματι Ανν Σάλιβαν Μείσι. Μέσα σε λίγους μήνες η μικρή Έλεν είχε μάθει να ψηλαφεί αντικείμενα και να τα συνδέει με λέξεις, τις οποίες σχημάτιζε γράφοντας πάνω στην παλάμη της. Η Σάλιβαν, αξιοθαύμαστη δασκάλα, πέτυχε να αποκαταστήσει την επαφή του μικρού κοριτσιού με τον κόσμο. Ανάμεσα στο 1888 και στο 1890, η Έλεν Κέλερ ξεκίνησε την επίπονη προσπάθεια να μιλήσει, με δασκάλα τη Σάρα Φούλερ, στη Σχολή Κωφών Horace Mann. Το 1900 έγινε δεκτή στο Radcliffe College, από όπου αποφοίτησε μετ' επαίνου το 1904. Έχοντας αναπτύξει ικανότητες που κανένα άτομο με παρόμοια προβλήματα δεν είχε καν ονειρευτεί πριν από αυτήν, η Έλεν Κέλερ άρχισε να γράφει για την αναπηρία και να υποστηρίζει την ανάγκη για κοινωνική βελτίωση. Εκτός από τα ειδικά προβλήματα όσων αντιμετώπιζαν αναπηρία όμως, η Κέλερ είχε πολλά να πει και για τα ευρύτερα κοινωνικά προβλήματα της εποχής της. Το 1913 άρχισε να δίνει διαλέξεις - πάντα με τη βοήθεια διερμηνέα - όπως αυτή που δημοσιεύουμε σήμερα. Εκφωνήθηκε στο Carnegie Hall της Νέας Υόρκης, στις 5 Ιανουαρίου 1916.



Η Έλεν Κέλερ ψηλαφεί το πρόσωπο της δημοσιογράφου Φίλις Μπατέλ, κατά τη διάρκεια συνέντευξης, την 21η Ιουνίου 1955

" Κατ' αρχήν, έχω να πω δυο λόγια στους καλούς μου φίλους, τους δημοσιογράφους, και σε άλλους που έσπευσαν να με συμπονέσουν. Μερικοί άνθρωποι θλίβονται επειδή φαντάζονται ότι βρίσκομαι στα χέρια αδίστακτων ανθρώπων που με βγάζουν από τον σωστό δρόμο και με πείθουν να ενστερνιστώ μη δημοφιλείς σκοπούς και με κάνουν το φερέφωνο της προπαγάνδας τους. Ας γίνει τώρα κατανοητό μια και καλή ότι δεν θέλω τον οίκτο τους· δεν θα άλλαζα θέση με κανέναν τους. Γνωρίζω για τι πράγμα μιλάω. Οι πηγές πληροφόρησής μου είναι εξίσου καλές και αξιόπιστες με οποιουδήποτε άλλου. Έχω [στη διάθεσή μου] εφημερίδες και περιοδικά από την Αγγλία, τη Γαλλία, τη Γερμανία και την Αυστρία, τα οποία μπορώ να διαβάσω μόνη μου. Δεν μπορούν όλοι οι δημοσιογράφοι που έχω γνωρίσει να το κάνουν αυτό. Αρκετοί εξ αυτών πρέπει να λάβουν τα γαλλικά και τα γερμανικά τους από δεύτερο χέρι. Όχι, δεν θα κακολογήσω τους δημοσιογράφους. Είναι μια ξεθεωμένη, παρεξηγημένη κατηγορία [ανθρώπων]. Ας λάβουν υπόψη τους, ωστόσο, ότι αν εγώ δεν μπορώ να δώ την καύτρα στην άκρη του τσιγάρου τους, ούτε κι εκείνοι μπορούν να περάσουν την κλωστή στη βελόνα μέσα στο σκοτάδι. Το μόνο που λέγω, κύριοι, είναι, ιδού η Ρόδος ιδού και το πήδημα. Έχω μπει στον αγώνα κατά της πολεμικής ετοιμότητας και κατά του οικονομικού συστήματος στο οποίο ζούμε. Πρόκειται να είναι ένας αγώνας μέχρι τέλους, και δεν ζητώ κανένα έλεος.

Το μέλλον του κόσμου εναπόκειται στα χέρια της Αμερικής. Το μέλλον της Αμερικής στηρίζεται στις πλάτες 80.000.000 εργαζόμενων ανδρών και γυναικών και των παιδιών τους. Βρισκόμαστε αντιμέτωποι με μια σοβαρή κρίση στη δημόσια ζωή μας. Οι λίγοι που επωφελούνται από τον μόχθο των μαζών επιθυμούν να οργανώσουν τους εργάτες σε έναν στρατό ο οποίος θα προστατεύει τα συμφέροντα των καπιταλιστών. Σας προτρέπουν να προσθέσετε στα βαριά φορτία που ήδη κουβαλάτε το βάρος ενός μεγαλύτερου στρατού και πολλών επιπλέον πολεμικών πλοίων. Στο χέρι σας είναι να αρνηθείτε να κουβαλήσετε το [βάρος] του πυροβολικού και των θωρηκτών και να αποτινάξετε επίσης μερικά από τα φορτία, όπως τις λιμουζίνες, τις ατμοκίνητες θαλαμηγούς και τις εξοχικές επαύλεις. Δεν χρειάζεται να παραπονεθείτε ιδιαίτερα θορυβωδώς γι' αυτό. Με τη σιωπή και την αξιοπρέπεια των δημιουργών μπορείτε να τερματίσετε τους πολέμους και το σύστημα του εγωκεντρισμού που προκαλεί τους

πολέμους. Το μόνο που χρειάζεται να κάνετε για να επιφέρετε αυτή την τεράστια επανάσταση είναι να ορθώσετε το ανάστημά σας και να σταυρώσετε τα χέρια σας.

Δεν προετοιμαζόμαστε να υπερασπιστούμε τη χώρα μας. Ακόμη και αν ήμασταν τόσο ανήμποροι όσο ο γερουσιαστής Γκάρντνερ λέει ότι είμαστε, δεν έχουμε κανέναν τόσο παράτολμο εχθρό που θα αποπειραθεί να εισβάλει στις Ηνωμένες Πολιτείες. Οι φήμες για επίθεση από τη Γερμανία και την Ιαπωνία είναι εξωφρενικές. Η Γερμανία έχει πολλούς περισπασμούς και θα είναι πολύ απασχολημένη με τις δικές της υποθέσεις για αρκετές γενιές μετά το πέρας του πολέμου στην Ευρώπη.

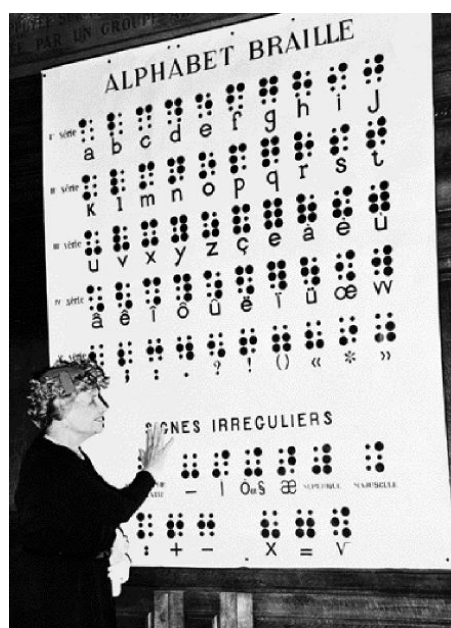
Παρά τον πλήρη έλεγχο του Ατλαντικού Ωκεανού και της Μεσογείου, οι Σύμμαχοι απέτυχαν να αποβιβάσουν αρκετούς άνδρες προκειμένου να νικήσουν τους Τούρκους στην Καλλίπολη· και έπειτα απέτυχαν ξανά να αποβιβάσουν εγκαίρως στρατό στη Θεσσαλονίκη προκειμένου να αναχαιτίσουν τη βουλγαρική εισβολή στη Σερβία. Η υπερνίκηση της Αμερικής στη θάλασσα είναι ένας εφιάλτης αποκλειστικά προορισμένος για αδαείς ανθρώπους και μέλη του Ναυτικού Συνδέσμου.

Και όμως, ακούμε παντού ότι ο φόβος έχει προαχθεί σε επιχείρημα για πολεμικό εξοπλισμό. Μου θυμίζει έναν μύθο που διάβασα. Κάποιος βρήκε ένα πέταλο αλόγου. Ο γείτονάς του άρχισε να κλαίει και να οδύρεται επειδή, όπως δικαίως επεσήμανε, ο άνθρωπος που βρήκε το πέταλο θα μπορούσε κάποια ημέρα να βρει ένα άλογο. Έχοντας βρει το πέταλο, θα μπορούσε να το πεταλώσει. Το παιδί του γείτονα θα μπορούσε κάποια ημέρα να πλησιάσει τόσο πολύ στα νώτα του αλόγου που θα μπορούσε να το κλωσήσει και να πεθάνει. Αναμφίβολα οι δύο οικογένειες θα διαπληκτιζόνταν και θα καβγάδιζαν και αρκετές πολύτιμες ζωές θα χάνονταν εξαιτίας της εύρεσης του πετάλου. Γνωρίζετε ότι στον τελευταίο πόλεμο τελείως τυχαία αποκτήσαμε μερικά νησιά στον Ειρηνικό Ωκεανό, τα οποία μπορεί κάποια ημέρα να σταθούν αιτία διένεξης μεταξύ ημών και της Ιαπωνίας. Θα προτιμούσα να εγκαταλείψω τα νησιά εκείνα τώρα αμέσως και να ξεχάσω γι' αυτά, παρά να μπω σε πόλεμο για να τα κρατήσω. Εσείς δεν θα το προτιμούσατε;

Το Κογκρέσο δεν ετοιμάζεται να προστατεύσει τον λαό των Ηνωμένων Πολιτειών. Σχεδιάζει να προστατεύσει το κεφάλαιο των αμερικανών κερδοσκόπων και επενδυτών στο Μεξικό, στη Νότια Αμερική, στην Κίνα και στα νησιά των

Φιλιππίνων. Συμπτωματικά η προετοιμασία αυτή θα ωφελούσε τους κατασκευαστές πυρομαχικών και πολεμικών μηχανών.

Μέχρι προσφάτως υπήρχε χρησιμότητα στις Ηνωμένες Πολιτείες για τα χρήματα που αφαιρούνταν από τους εργάτες. Ο αμερικανικός μόχθος όμως γίνεται τώρα αντικείμενο καπηλείας σχεδόν στα όρια και οι εθνικοί μας πόροι έχουν όλοι κατανεμηθεί. Και όμως τα κέρδη εξακολουθούν να συσσωρεύουν νέο κεφάλαιο. Η ακμάζουσα βιομηχανία δολοφονικών εργαλείων γεμίζει τα θησαυροφυλάκια των τραπεζών της Νέας Υόρκης με χρυσάφι. Και ένα δολάριο που δεν χρησιμοποιείται για να υποδουλώσει μια ανθρώπινη ύπαρξη δεν εκπληρώνει τον σκοπό του στο καπιταλιστικό σχέδιο. Το δολάριο αυτό πρέπει να επενδυθεί στη Νότια Αμερική, στο Μεξικό, στην Κίνα ή στις Φιλιππίνες.



Η Ελεν Κέλερ κατά τη διάρκεια διάλεξης στη Σορβόνη, στις 23 Ιουνίου 1952, για τον εορτασμό της 100ής επετείου του θανάτου του Λούις Μπράιγ, εφευρέτη του ομώνυμου συστήματος ανάγνωσης για τυφλούς

Δεν ήταν καθόλου τυχαίο που ο Ναυτικός Σύνδεσμος ήρθε στο προσκήνιο την ίδια στιγμή που η National City Bank της Νέας Υόρκης δημιούργησε υποκατάστημα στο Μπουένος Αϊρες. Δεν είναι απλή σύμπτωση ότι έξι επιχειρηματικοί συντάταιροι της J. P. Morgan είναι επιτελείς αμυντικών συνδέσμων. Και δεν ήταν υπαγόρευση της τύχης που ο δήμαρχος Μίτσελ διόρισε στην Επιτροπή Ασφαλείας του 1.000

ανθρώπους που εκπροσωπούν το ένα πέμπτο του πλούτου των Ηνωμένων Πολιτειών. Οι άνθρωποι εκείνοι επιθυμούν να προστατευθούν οι επενδύσεις τους στο εξωτερικό.

Κάθε σύγχρονος πόλεμος έχει τις ρίζες του στην εκμετάλλευση. Ο Εμφύλιος Πόλεμος διεξήχθη προκειμένου να κριθεί το κατά πόσον οι εκμεταλλευτές των σκλάβων του Νότου ή οι καπιταλιστές του Βορρά θα είναι αυτοί που θα εκμεταλλευθούν τη Δύση. Ο Αμεριανοϊσπανικός πόλεμος έκρινε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες θα εκμεταλλεύονταν την Κούβα και τις Φιλιππίνες. Ο Νοτιοαφρικανικός πόλεμος έκρινε ότι οι Βρετανοί θα εκμεταλλεύονταν τα αδαμαντωρυχεία. Ο Ρωσοϊαπωνικός πόλεμος έκρινε ότι η Ιαπωνία θα εκμεταλλευόταν την Κορέα. Ο σημερινός πόλεμος γίνεται προκειμένου να κριθεί το ποιος θα εκμεταλλεύεται τα Βαλκάνια, την Τουρκία, την Περσία, την Αίγυπτο, την Ινδία, την Κίνα, την Αφρική. Και εμείς ακονίζουμε τα σπαθιά μας προκειμένου να εκφοβίσουμε τους νικητές ώστε να μοιραστούν τα λάφυρα με εμάς. Οι εργάτες τώρα δεν ενδιαφέρονται για τα λάφυρα· δεν θα πάρουν τίποτε από αυτά έτσι και αλλιώς.

Οι προπαγανδιστές της πολεμικής ετοιμότητας έχουν και μια ακόμη αντικειμενική επιδίωξη και πολύ σημαντική μάλιστα. Θέλουν να δώσουν στον λαό κάτι να σκέπτεται πέρα από τη δυστυχή κατάσταση στην οποία έχει φθάσει. Γνωρίζουν ότι το κόστος ζωής είναι υψηλό, ότι οι αποδοχές είναι χαμηλές, ότι η απασχόληση είναι αβέβαιη και θα είναι ακόμη περισσότερο όταν η ευρωπαϊκή έκκληση για πυρομαχικά σταματήσει. Ανεξαρτήτως του πόσο σκληρά και ακατάπαυστα δουλεύουν οι άνθρωποι, συχνά δεν είναι σε θέση να εξοικονομήσουν τις ανέσεις της ζωής· πολλοί δεν μπορούν να αποκτήσουν [ούτε] τα απαραίτητα.

Κάθε λίγες ημέρες μάς δημιουργούν και έναν νέο φόβο προκειμένου να προσδώσουν ρεαλισμό στην προπαγάνδα τους. Μας έχουν φέρει στο χείλος του πολέμου με το Lusitania, το Gulfight, το Ancona, και τώρα θέλουν οι εργάτες να ξεσηκωθούν με τη βύθιση του Persia. Ο εργάτης ποσώς ενδιαφέρεται για όλα αυτά τα πλοία. Μπορεί οι Γερμανοί να βυθίσουν όλα τα πλοία στον Ατλαντικό Ωκεανό και τη Μεσόγειο και να σκοτώσουν τους Αμερικανούς εντός αυτών - ο αμερικανός εργάτης ωστόσο δεν θα έχει κανέναν λόγο να μπει σε πόλεμο.

Σύμπας ο μηχανισμός του συστήματος έχει κινητοποιηθεί. Η φωνή της εξουσίας ακούγεται περισσότερο από τις εκφράσεις δυσαρέσκειας και τον ορυμαγδό από τις διαμαρτυρίες των εργατών.

«Φίλοι» λέγει «σύντροφοι εργάτες, πατριώτες· η πατρίδα σας βρίσκεται σε κίνδυνο! Υπάρχουν εχθροί σε όλες μας τις πλευρές. Δεν υπάρχει τίποτε μεταξύ ημών και των εχθρών μας εκτός του Ειρηνικού και του Ατλαντικού Ωκεανού. Δείτε τι έπαθε το Βέλγιο. Αναλογιστείτε την τύχη της Σερβίας. Θα γκρινιάζετε για τους χαμηλούς μισθούς όταν διατρέχει κίνδυνο η χώρα σας, οι ίδιες σας οι ελευθερίες; Τι είναι τα δεινά που υπομένετε μπροστά στην ταπείνωση του να αντικρίσετε έναν νικηφόρο γερμανικό στρατό να αρμενίζει στον East River [σ.τ.μ.: στη Νέα Υόρκη]; Σταματήστε το κλαψούρισμα, πιάστε δουλειά και ετοιμαστείτε να υπερασπίσετε τις εστίες και τη σημαία σας. Δημιουργήστε στρατό, δημιουργήστε ναυτικό· ετοιμαστείτε να έρθετε αντιμέτωποι με τους εισβολείς ως αφοσιωμένοι ελεύθεροι άνθρωποι που είστε».

Θα πέσουν οι εργάτες σ' αυτή την παγίδα; Θα εξαπατηθούν ξανά; Πολύ φοβάμαι πως ναι. Οι άνθρωποι ήταν πάντα επιδεκτικοί σε αυτού του είδους τη ρητορική. Οι εργάτες γνωρίζουν ότι δεν έχουν εχθρούς πέραν των εξουσιαστών τους. Γνωρίζουν ότι τα έγγραφα της ιθαγένειάς τους δεν αποτελούν εγγύηση για την ασφάλεια των ιδίων, των συζύγων τους και των παιδιών τους. Γνωρίζουν ότι ο τίμιος ιδρώτας, ο επίμονος μόχθος και τα χρόνια αγώνα δεν τους αποφέρουν τίποτε από το οποίο να αξίζει να κρατηθούν, τίποτε για το οποίο να αξίζει να πολεμήσουν. Και όμως, βαθιά μέσα στις ανόητες καρδιές τους πιστεύουν ότι έχουν πατρίδα. Ω, τυφλή ματαιοδοξία των σκλάβων!

Οι έξυπνοι, στα υψηλά αξιώματα, γνωρίζουν πόσο παιδαριώδεις και ανόητοι είναι οι εργάτες. Γνωρίζουν ότι αν η κυβέρνηση τους ντύσει στα χακί και τους δώσει ένα τουφέκι και τους στήσει με μια στρατιωτική μπάντα και με λάβαρα να κυματίζουν, θα ριχτούν να πολεμήσουν γενναία κατά των εχθρών τους. Εχουν διδαχθεί ότι οι γενναίοι άνδρες πεθαίνουν για την τιμή της πατρίδας τους. Πόσο μεγάλο τίμημα για μια αφηρημένη ιδέα - οι ζωές εκατομμυρίων νέων ανθρώπων· εκατομμύρια άλλοι σακατεμένοι και τυφλωμένοι δια βίου· βίος εξαθλιωμένος για πολλά ακόμη εκατομμύρια ανθρώπινες υπάρξεις· το επίτευγμα και το κληροδότημα γενεών που σαρώθηκαν σε μια στιγμή - και κανένας δεν θα επωφεληθεί μέσα σε όλη αυτή τη δυστυχία! Αυτή η φρικτή θυσία θα ήταν κατανοητή αν το πράγμα για το οποίο

πεθαίνεις και αποκαλείς πατρίδα τάιζε, έντυνε, στέγαζε, θέρμαινε, σπούδαζε και περιέβαλλε με στοργή τα παιδιά σου. Θεωρώ ότι οι εργάτες είναι τα πιο ανιδιοτελή από τα τέκνα του ανθρώπινου είδους· μοχθούν και ζουν και πεθαίνουν για άλλων ανθρώπων την πατρίδα, για άλλων ανθρώπων τα συναισθήματα, για άλλων ανθρώπων τις ελευθερίες και για άλλων ανθρώπων την ευτυχία! Οι εργάτες δεν έχουν δικές τους ελευθερίες· δεν είναι ελεύθεροι όταν είναι αναγκασμένοι να δουλεύουν δώδεκα ή δέκα ή οκτώ ώρες την ημέρα· δεν είναι ελεύθεροι όταν πληρώνονται ελλιπώς για τον εξουθενωτικό τους μόχθο. Δεν είναι ελεύθεροι όταν τα παιδιά τους πρέπει να εργασθούν σε ορυχεία, σε μύλους και εργοστάσια ή όταν λιμοκτονούν και όταν οι γυναίκες τους μπορεί να οδηγηθούν από τη φτώχεια σε ζωές ντροπιαστικές. Δεν είναι ελεύθεροι όταν χτυπιούνται και φυλακίζονται επειδή απεργούν για μια αύξηση μισθών και για τη στοιχειώδη δικαιοσύνη που δικαιούνται ως ανθρώπινες υπάρξεις.

Δεν είμαστε ελεύθεροι αν οι άνδρες που διατυπώνουν και εκτελούν τους νόμους δεν εκπροσωπούν τα συμφέροντα των ζώων των ανθρώπων και κανένα άλλο συμφέρον. Το δικαίωμα ψήφου δεν μετατρέπει έναν μισθωτό σκλάβο σε ελεύθερο άνθρωπο. Δεν έχει ποτέ υπάρξει ένα αληθινά ελεύθερο και δημοκρατικό έθνος στον κόσμο από τη στιγμή που οι πρώτοι άνθρωποι της αρχαιότητας ακολούθησαν με τυφλή αφοσίωση τους ισχυρούς ανθρώπους που διέθεταν την ισχύ του χρήματος και των στρατών. Ακόμη και όταν τα πεδία των μαχών γέμιζαν με στοίβες δικών τους νεκρών, αυτοί όργωναν τα εδάφη των ηγεμόνων και στερούνταν τους καρπούς του μόχθου τους. Έχουν οικοδομήσει παλάτια και πυραμίδες, ναούς και καθεδρικούς που δεν έχουν σταθεί ναοί της ελευθερίας.

Όπως ο πολιτισμός έχει σιγά σιγά γίνει πιο σύνθετος, οι εργάτες έχουν υποδουλωθεί όλο και πιο πολύ ως σήμερα που είναι κάτι περισσότερο από εξαρτήματα των μηχανημάτων που χειρίζονται. Καθημερινά αντιμετωπίζουν τους κινδύνους του σιδηροδρόμου, της γέφυρας, του ουρανοξύστη, του τρένου του τρόμου, του χρηματιστηρίου, της μάντρας, της ξύλινης σχεδίας και του ορυχείου. Ασθμαίνοντας και δουλεύοντας σκληρά στις αποβάθρες, στους σιδηροδρόμους και κάτω από το έδαφος και στις θάλασσες, κινητοποιούν το εμπόριο και κυκλοφορούν από χώρα σε χώρα τα πολύτιμα εμπορεύματα που διευκολύνουν εμάς στη ζωή μας. Και ποια είναι

η ανταμοιβή τους; Ένας πενιχρός μισθός, συχνά φτώχεια, ενοίκια, φόροι εισοδήματος, φόροι υποτέλειας και πολεμικές αποζημιώσεις.

Το είδος της ετοιμότητας που οι εργάτες επιθυμούν είναι αναδιοργάνωση και ανοικοδόμηση ολόκληρης της ζωής τους, όπως δεν έχει επιχειρηθεί ποτέ από πολιτικούς άνδρες ή κυβερνήσεις. Οι Γερμανοί ανακάλυψαν προ ετών ότι δεν μπορούσαν να αναθρέψουν καλούς στρατιώτες στις τρώγλες, οπότε κατάργησαν τις τρώγλες. Φρόντισαν ώστε όλοι οι άνθρωποι να έχουν τουλάχιστον μερικά από τα χρειώδη του πολιτισμού - μια στέγη της προκοπής, καθαρούς δρόμους, υγιεινή, αν και λιγοστή, τροφή, αξιοπρεπή ιατρική φροντίδα και κατάλληλες εγγυήσεις για τους εργάτες στα επαγγέλματά τους. Αυτό είναι ένα μόνο μέρος του τι πρέπει να γίνει, τι θαύματα όμως που έκανε αυτό το ένα βήμα προς το σωστό είδος ετοιμότητας για τη Γερμανία! Επί 18 μήνες είχε μείνει ανενόχλητη από εισβολή ενώ παράλληλα συνέχιζε έναν εκτεταμένο επεκτατικό πόλεμο και τα στρατεύματά της εξακολουθούσαν να πιέζουν με αμείωτο σθένος. Δικό σας καθήκον είναι να επιβάλλετε αυτές τις μεταρρυθμίσεις στην κυβέρνηση. Ας μη γίνει πια άλλος λόγος για το τι μπορεί ή δεν μπορεί μια κυβέρνηση να κάνει. Όλα αυτά τα πράγματα έχουν γίνει από όλα τα εμπόλεμα έθνη στην οχλοβοή του πολέμου. Κάθε θεμελιώδους σημασίας βιομηχανία έχει διαχειρισθεί καλύτερα από τις κυβερνήσεις παρά από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Δικό σας καθήκον είναι να επιμείνετε για ακόμη περισσότερα ριζοσπαστικά μέτρα. Δικό σας καθήκον είναι να φροντίσετε κανένα παιδί να μη δουλέψει σε βιομηχανία ή ορυχείο ή κατάστημα και κανένας εργάτης να μην εκτεθεί άσκοπα σε ατύχημα ή ασθένεια. Καθήκον σας είναι να τους αναγκάσετε να σας προσφέρουν καθαρές πόλεις, απαλλαγμένες από τον καπνό, τη βρωμιά και τη συμφόρηση. Δικό σας καθήκον είναι να τους αναγκάσετε να σας καταβάλουν έναν μισθό συντήρησης. Δικό σας καθήκον είναι να φροντίσετε ότι αυτό το είδος ετοιμότητας εφαρμόζεται σε κάθε περιοχή του έθνους, ώσπου άπαντες θα έχουν την ευκαιρία να γεννηθούν σωστά, να τραφούν σωστά, να μορφωθούν σωστά, πάντοτε ευφυείς και χρήσιμοι στη χώρα.

Απεργήστε ενάντια σε όλες τις διατάξεις και τους νόμους και τους θεσμούς που συνεχίζουν το μακελειό της ειρήνης και τις σφαγές του πολέμου. Απεργήστε ενάντια στον πόλεμο επειδή χωρίς εσάς καμία μάχη δεν μπορεί να γίνει. Απεργήστε ενάντια στην κατασκευή βολιδοφόρων οβίδων και βομβών αερίων και όλων των άλλων οργάνων του φόνου. Απεργήστε ενάντια στην πολεμική ετοιμότητα που σημαίνει

θάνατο και δυστυχία για εκατομμύρια ανθρώπινες υπάρξεις. Μην είστε βουβοί, πειθήνιοι σκλάβοι σε έναν στρατό καταστροφής. Γίνετε ήρωες σε έναν στρατό δημιουργίας. "

(1869 - 1940)

ΈΜΑ ΓΚΟΛΝΤΜΑΝ

«Έχω ζήσει!»

Γεννημένη στη Λιθουανία, η Έμα Γκόλντμαν μετανάστευσε στην Αμερική το 1885. Εργάστηκε σε υφαντουργεία και ήρθε σε επαφή με ομάδες σοσιαλιστών και αναρχικών. Μετακόμισε στη Νέα Υόρκη το 1889 και ανέπτυξε στενή σχέση με τον Αλεξάντερ Μπέρκμαν, ο οποίος φυλακίστηκε το 1892 για την απόπειρα δολοφονίας του μεγαλοβιομηχάνου Χένρι Κλέι Φρικ. Την επόμενη χρονιά φυλακίστηκε και η ίδια για υποκίνηση εξέγερσης. Όταν αποφυλακίστηκε, το 1895, η Έμα Γκόλντμαν άρχισε να περιοδεύει σε Αμερική και Ευρώπη, δίνοντας διαλέξεις. Μιλούσε όχι μόνο για τον αναρχισμό αλλά και για τα θεατρικά έργα του Ίψεν και του Στρίντμπεργκ. Το 1916 φυλακίστηκε πάλι για σύντομο χρονικό διάστημα, επειδή μίλησε υπέρ της αντισύλληψης. Το 1919, η «Κόκκινη Έμα», όπως την αποκαλούσαν, απελάθηκε στη Σοβιετική Ένωση. Απογοητευμένη από όσα είδε, δεν έμεινε πολύ. Έζησε στη Σουηδία, στη Γερμανία, στην Αγγλία, στη Γαλλία και αλλού, δίνοντας διαλέξεις και συγγράφοντας την αυτοβιογραφία της. Ο θάνατος τη βρήκε να εργάζεται στην Ισπανία, κατά των φασιστών του Φράνκο. Τον λόγο που δημοσιεύουμε σήμερα τον εκφώνησε την 1η Μαρτίου 1931, επ' ευκαιρία του Εικοστού Ένατου Λογοτεχνικού Συμποσίου Foyle's, στο Λονδίνο.



Η Έμα Γκόλντμαν μιλάει στο πλήθος για την αντισύλληψη, στη Νέα Υόρκη, την 21η Μαΐου 1916

" Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι, το θέμα σήμερα το μεσημέρι είναι «Μια αναρχική κοιτάζει τη ζωή». Δεν μπορώ να μιλήσω για όλους τους άλλους αναρχικούς αλλά για τον εαυτό μου θα ήθελα να πω ότι ήμουν τόσο έντονα απασχολημένη με το να ζω τη ζωή μου, ώστε δεν μου απέμενε στιγμή για να την κοιτάξω. Έχω συναίσθηση ότι για τον καθένα έρχεται μια περίοδος που είμαστε υποχρεωμένοι, αναγκαστικά, να καθίσουμε και να κοιτάξουμε τη ζωή. Η περίοδος αυτή είναι το σοφό γήρας, καθότι όμως ποτέ μου δεν έγινα σοφή δεν περιμένω να φτάσω σε αυτό το σημείο. Οι περισσότεροι άνθρωποι που κοιτάζουν τη ζωή δεν τη ζουν ποτέ. Αυτό που βλέπουν δεν είναι ζωή αλλά μόνο η σκιά της. Δεν έχουν μάθει ότι η ζωή είναι μια κατάρα που τους έχει σταλεί από έναν αδέξιο Θεό, ο οποίος έφτιαξε τον άνθρωπο κατά την εικόνα του; Γι' αυτόν τον λόγο οι περισσότεροι άνθρωποι κοιτάζουν τη ζωή ως ένα είδος εφελθηρίου προς έναν παράδεισο στην άλλη ζωή. Δεν τολμούν να ζήσουν τη ζωή ή να αδράξουν το πνεύμα της ζωής από τη ζωή όπως τους παρουσιάζεται. Αυτό σημαίνει ρίσκο· σημαίνει την παραίτησή τους από τα μικρά υλικά τους επιτεύγματα. Σημαίνει την αντίθεση προς την «κοινή γνώμη» και τους νόμους και τους κανόνες της χώρας του καθενός. Υπάρχουν λιγστοί άνθρωποι που έχουν την τόλμη και το κουράγιο να παραιτηθούν από όσα αγκαλιάζουν στην καρδιά τους. Φοβούνται ότι το πιθανό κέρδος τους δεν θα είναι το αντίστοιχο όσων απαρνήθηκαν. Οσο για εμένα, μπορώ να πω ότι [...] μεγάλωσα με τη ζωή, τη ζωή από όλες τις απόψεις της, στα ύψη και στα βάθη της. Το αντίτιμο που πλήρωσα ήταν

υψηλό βεβαίως, όμως αν έπρεπε να το πληρώσω πάλι από την αρχή, θα το έκανα με προθυμία, επειδή αν δεν είσαι πρόθυμος να πληρώσεις το αντίτιμο, αν δεν είσαι πρόθυμος να βουτήξεις στα βάθη, δεν θα κατορθώσεις ποτέ να αναρριχηθείς και πάλι στα ύψη της ζωής.

Φυσικά η ζωή παρουσιάζει τον εαυτό της με διαφορετικές μορφές σε διαφορετικές ηλικίες. Ανάμεσα στην ηλικία των οκτώ και των δώδεκα ονειρευόμουν να γίνω μια Ιουδίθ. Αποζητούσα να εκδικηθώ για τα δεινά του λαού μου, των Εβραίων, να κόψω το κεφάλι του κάθε Ολοφέρνη. Όταν ήμουν 14 ήθελα να σπουδάσω ιατρική, ώστε να είμαι ικανή να βοηθήσω τους συνανθρώπους μου. Όταν ήμουν 15 υπέφερα από έρωτα δίχως ανταπόδοση και επιθυμούσα να αυτοκτονήσω με ρομαντικό τρόπο, πίνοντας πολύ ξίδι. Πίστευα ότι αυτό θα με έκανε να φαίνομαι αέρινη και ενδιαφέρουσα, πολύ χλωμή και ποιητική, όταν θα βρισκόμουν στον τάφο μου, στα 16 όμως αποφάσισα έναν πιο δοξαστικό θάνατο. Ήθελα να χορέψω μέχρι θανάτου.

Ύστερα ήρθε η Αμερική, η Αμερική με τα τεράστια εργοστάσιά της, να σπρώχνω τα πετάλια μιας μηχανής για δέκα ώρες την ημέρα, προς δύομισι δολάρια την εβδομάδα. [Την εμπειρία αυτή] ακολούθησε το μεγαλύτερο γεγονός της ζωής μου, αυτό που με έκανε αυτό που είμαι. Ήταν η τραγωδία στο Σικάγο, το 1887, όταν πέντε από τους πιο ευγενείς ανθρώπους δολοφονήθηκαν δικαστικά από την Πολιτεία του Ιλινόι. Ήταν οι διάσημοι αναρχικοί της Αμερικής - ο Πάρσονς, ο Σπάις, ο Φίσερ, ο Ενγκελς και ο Λινγκ - που δολοφονήθηκαν με τον νόμο την 11η Νοεμβρίου 1887. Ο γενναίος, νεαρός Λινγκ εξαπάτησε τους εκτελεστές του, προτιμώντας να πεθάνει από το ίδιο του το χέρι, ενώ τρεις άλλοι σύντροφοι των εκτελεσθέντων - ο Νίμπι, ο Φίλντεν και ο Σβαμπ - καταδικάστηκαν σε φυλάκιση. Ο θάνατος αυτών των μαρτύρων του Σικάγο ήταν η πνευματική μου γέννηση: το ιδεώδες τους έγινε το κίνητρο ολόκληρης της ζωής μου.

Συνειδητοποιώ ότι οι περισσότεροι από εσάς έχουν πολύ ανεπαρκή, παράξενη και συνήθως ψευδή αντίληψη του αναρχισμού. Δεν σας κατηγορώ. Παίρνετε τις πληροφορίες σας από τον ημερήσιο Τύπο. Αυτό όμως είναι το τελευταίο μέρος στη γη για να ψάξετε για την αλήθεια οποιασδήποτε μορφής. Ο αναρχισμός, για τους μεγάλους δασκάλους και ηγέτες της πνευματικής πλευράς της ζωής, δεν ήταν δόγμα, δεν ήταν κάτι που στραγγίζει το αίμα από την καρδιά και κάνει τους ανθρώπους ζηλωτές, δικτάτορες ή απίθανα βαρετούς. Ο αναρχισμός είναι μια δύναμη

απελευθερωτική επειδή διδάσκει τους ανθρώπους να βασίζονται στις δικές τους δυνατότητες, τους διδάσκει πίστη στην ελευθερία και εμπνέει άνδρες και γυναίκες να παλεύουν για μια κατάσταση της κοινωνικής ζωής όπου όλοι θα είναι ελεύθεροι και ασφαλείς. Στον σημερινό κόσμο δεν υπάρχει ούτε ελευθερία ούτε ασφάλεια: είτε κάποιος είναι πλούσιος είτε φτωχός είτε το επίπεδό του είναι υψηλό είτε χαμηλό, κανένας δεν είναι ασφαλής όσο υπάρχει έστω και ένας σκλάβος στον κόσμο. Κανένας δεν είναι ελεύθερος ή ασφαλής όσο πρέπει να υποτάσσεται στις διαταγές, στα καπρίτσια ή στη θέληση κάποιου άλλου, ο οποίος έχει τη δύναμη να τον τιμωρήσει, να τον στείλει στη φυλακή ή να του στερήσει τη ζωή, να διατυπώσει τους όρους της ύπαρξής του, από την κούνια του ακόμη ως τον τάφο.

Δεν είναι μόνο λόγω της αγάπης προς τον συνάνθρωπο, είναι για το δικό τους καλό που οι άνθρωποι πρέπει να μάθουν να κατανοούν το νόημα και τη σημασία του αναρχισμού και δεν θα αργήσει η στιγμή που θα εκτιμήσουν τη μεγάλη αξία και ομορφιά της φιλοσοφίας του.

Ο αναρχισμός αντιμάχεται κάθε απόπειρα μιας ομάδας ανθρώπων ή ενός ατόμου να διαχειρίζεται τη ζωή των άλλων. Η βάση του αναρχισμού είναι η πίστη στην ανθρωπότητα και στις δυνατότητές της, ενώ όλες οι άλλες κοινωνικές φιλοσοφίες δεν έχουν καμία απολύτως πίστη στην ανθρωπότητα. Οι άλλες φιλοσοφίες επιμένουν ότι ο άνθρωπος δεν μπορεί να κυβερνήσει τον εαυτό του και πρέπει να κυβερνάται. Σήμερα οι περισσότεροι πιστεύουν ότι όσο ισχυρότερη είναι η κυβέρνηση τόσο πιο επιτυχημένη θα είναι η κοινωνία. Πρόκειται για την παλαιά πεποίθηση στη ράβδο: όσο περισσότερο τη χρησιμοποιεί κανείς πάνω σε ένα παιδί τόσο αξιότερο θα γίνει όταν μεγαλώσει και γίνει άνδρας ή γυναίκα. Έχουμε ελευθερωθεί από αυτή τη βλακεία. Έχουμε φτάσει να κατανοούμε ότι εκπαίδευση δεν σημαίνει ξύλο, δεν σημαίνει το σακάτεμα, το σκέβρωμα, τη συντριβή της νεαρής ζωής. Έχουμε μάθει ότι η ελευθερία στην ανάπτυξη ενός παιδιού εξασφαλίζει καλύτερα αποτελέσματα, και όσον αφορά το παιδί και όσον αφορά την κοινωνία.

Αυτός, κυρίες και κύριοι, είναι ο αναρχισμός. Όσο μεγαλύτερες είναι η ελευθερία και οι ευκαιρίες για κάθε μονάδα της κοινωνίας τόσο αξιότερο θα είναι το άτομο και τόσο το καλύτερο για την κοινωνία· και τόσο πιο δημιουργική και εποικοδομητική θα είναι η ζωή του συνόλου. Αυτό, εν συντομία, είναι το ιδανικό στο οποίο αφιέρωσα τη ζωή μου.

Ο αναρχισμός δεν είναι μια θεωρία κομμένη και αποξηραμένη. Είναι ένα ζωοφόρο πνεύμα που αγκαλιάζει όλη τη ζωή. Γι' αυτό δεν απευθύνομαι μόνο σε ορισμένα στοιχεία της κοινωνίας: δεν απευθύνομαι μόνο στους εργάτες. Απευθύνομαι στις ανώτερες τάξεις επίσης, επειδή πράγματι χρειάζονται διαφώτιση περισσότερο από τους εργάτες. Η ίδια η ζωή διδάσκει τις μάζες και είναι μια αυστηρή, αποτελεσματική δασκάλα. Δυστυχώς η ζωή δεν διδάσκει εκείνους που θεωρούν τους εαυτούς τους επίλεκτους της κοινωνίας, τους καλύτερα μορφωμένους, τους ανώτερους. Πίστευα πάντα ότι κάθε μορφή πληροφορίας και εκπαίδευσης που βοηθά να διευρυνθεί ο πνευματικός ορίζοντας των ανδρών και των γυναικών είναι πολλή χρήσιμη και θα έπρεπε να χρησιμοποιείται. Επειδή, σε τελευταία ανάλυση, η μεγάλη περιπέτεια - που είναι η ελευθερία, η αληθινή έμπνευση όλων των ιδεαλιστών, των ποιητών και των καλλιτεχνών - είναι η μόνη ανθρώπινη περιπέτεια για την οποία αξίζει να παλεύει και να ζει κανείς.

Δεν γνωρίζω πόσοι από εσάς έχουν διαβάσει το θαυμάσιο πεζογράφο του Γκόρκι που λέγεται *Το φίδι και το γεράκι*. Το φίδι δεν μπορεί να καταλάβει το γεράκι. «*Γιατί δεν ξεκουράζεσαι εδώ στα σκοτεινά, στην όμορφη, γλιστερή υγρασία;*» ρωτάει το φίδι. «*Γιατί να πετάγεσαι στους ουρανούς; Δεν ξέρεις τους κινδύνους που παραμονεύουν εκεί, τη βία και την καταιγίδα που σε περιμένουν εκεί, και το όπλο του κυνηγού που θα σε γκρεμίσει και θα καταστρέψει τη ζωή σου;*». Αλλά το γεράκι δεν έδειξε προσοχή. Άπλωσε τις φτερούγες του και πετάχτηκε στους αιθέρες, το θριαμβευτικό τραγούδι του να αντηχεί στους ουρανούς. Μια μέρα το γεράκι γκρεμίστηκε, το αίμα ανάβλυζε από την καρδιά του και το φίδι είπε: «*Ανόητε, σε προειδοποίησα, σου είπα να μείνεις εκεί όπου ήμουν, στα σκοτεινά, στην όμορφη, ζεστή υγρασία, όπου κανένας δεν μπορούσε να σε βρει και να σε βλάψει*». Αλλά με την τελευταία του πνοή το γεράκι απάντησε: «*Έχω πετάξει στους αιθέρες, έχω ανεβεί σε ύψη ιλιγγιώδη, έχω αντικρίσει το φως, έχω ζήσει, έχω ζήσει!*» "

(1924 -)

ΣΙΡΛΕΪ ΤΣΙΖΧΟΛΜ

«Οι γυναίκες δεν έχουν τις ευκαιρίες που έχουν οι άντρες!»

Μία από τις πιο σημαντικές και αποτελεσματικές υπερμάχους των δικαιωμάτων της γυναίκας, η Σίρλεϊ Τσίζχολμ εξελέγη στη Βουλή των Αντιπροσώπων των Ηνωμένων Πολιτειών το 1968. Γρήγορα έγινε γνωστή ως δυναμική φιλελεύθερη, η οποία αντιτάχθηκε στην εξοπλιστική πολιτική και στον Πόλεμο του Βιετνάμ. Ως υποψήφια για το προεδρικό χρίσμα των Δημοκρατικών, το 1972, κέρδισε την υποστήριξη πενήντα δύο αντιπροσώπων, προτού αποσυρθεί. Η Σίρλεϊ Τσίζχολμ, κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας της στο Κογκρέσο των ΗΠΑ από το 1968 ως το 1983, υποστήριξε το γυναικείο κίνημα και την Τροπολογία των Ίσων Δικαιωμάτων καθώς και τη νομιμοποίηση των αμβλώσεων. Τον λόγο που δημοσιεύουμε σήμερα τον εκφώνησε ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων, στις 21 Μαΐου 1969.



Η βουλευτής Σίρλεϊ Τσίζχολμ στο Εθνικό Συνέδριο των Δημοκρατικών, στη Φλόριδα, το 1972

" Κύριε πρόεδρε, όταν μια νέα γυναίκα αποφοιτά από το κολέγιο και αρχίζει να αναζητεί εργασία, είναι πιθανό να βρεθεί μπροστά σε μια απογοητευτική ή ακόμη και

εξουτελιστική εμπειρία. Όταν θα μπει σε ένα γραφείο για μια συνέντευξη, η πρώτη ερώτηση που θα της τεθεί είναι «ξέρεις να δακτυλογραφείς;».

Υπάρχει ένα υπολογισμένο σύστημα προκατάληψης που βρίσκεται κρυμμένο πίσω από αυτή την ερώτηση. Γιατί είναι αποδεκτό για τις γυναίκες να είναι γραμματείς, βιβλιοθηκάριοι και δασκάλες, αλλά απολύτως απαράδεκτο για αυτές να είναι μάνατζερ, διευθυντές, γιατροί, δικηγόροι και μέλη του Κογκρέσου.

Η ανείπωτη υπόθεση είναι ότι οι γυναίκες είναι διαφορετικές. Δεν διαθέτουν διοικητική ικανότητα, μεθοδικά μυαλά, σταθερότητα, αρχηγικά προσόντα και είναι πολύ συναισθηματικές.

Έχει παρατηρηθεί και παλαιότερα ότι η κοινωνία για πολύ καιρό μεροληπτούσε εναντίον μιας άλλης μειονότητας, των μαύρων, πάνω στην ίδια βάση - πως ήταν διαφορετικοί και κατώτεροι. Ο χαρούμενος μικρός εργάτης και ο ευχαριστημένος «μαυρούλης» της φυτείας δημιουργήθηκαν και οι δύο από την προκατάληψη.

Σαν μαύρο άτομο, η φυλετική προκατάληψη δεν μου είναι άγνωστη. Η αλήθεια είναι όμως ότι στον πολιτικό κόσμο έχω πολύ συχνότερα υποστεί μεροληπτικές συμπεριφορές επειδή είμαι γυναίκα παρά επειδή είμαι μαύρη.

Η προκατάληψη εναντίον των μαύρων καθίσταται απαράδεκτη, αν και θα χρειαστούν χρόνια για την εξάλειψή της. Είναι καταδικασμένη όμως γιατί, αργά, η λευκή Αμερική αρχίζει να παραδέχεται πως [η προκατάληψη] υπάρχει. Η προκατάληψη εναντίον των γυναικών είναι ακόμη αποδεκτή. Υπάρχει πολύ λίγη κατανόηση, προς το παρόν, για την ανηθικότητα που περιέχεται στη διπλή μισθολογική κλίμακα και στην κατάταξη των περισσότερων από τις καλύτερες δουλειές σαν «για άντρες μόνο».

Περισσότερο από το μισό του πληθυσμού των ΗΠΑ είναι θηλυκό. Οι γυναίκες όμως κατέχουν μόνο το 2% των διευθυντικών θέσεων. Δεν έχουν φτάσει ούτε στο επίπεδο δείγματος ακόμη. Καμία γυναίκα δεν βρίσκεται στο συμβούλιο AFL - CIO [σ.τ.μ.: «American Federation of Labor - Congress of Industrial Organizations», ομοσπονδιακό όργανο των αμερικανικών συνδικαλιστικών οργανώσεων] ή στο Ανώτατο Δικαστήριο. Έχουν υπάρξει μόνο δύο γυναίκες που κατέλαβαν υπουργικές θέσεις και σήμερα δεν υπάρχει καμία. Μόνο δύο γυναίκες κατέχουν σήμερα βαθμούς

πρεσβευτών στο διπλωματικό σώμα. Στο Κογκρέσο είμαστε μία γερούσιαστής και δέκα αντιπρόσωποι.

Αν αναλογιστούμε ότι υπάρχουν περίπου 3½ εκατομμύρια περισσότερες γυναίκες στις ΗΠΑ από άντρες, αυτή η κατάσταση είναι εξοργιστική.

Είναι αλήθεια ότι μέρος του προβλήματος υπήρξε το γεγονός πως οι γυναίκες δεν έχουν υπάρξει επιθετικές στην απαίτηση των δικαιωμάτων τους. Αυτό ήταν επίσης αλήθεια, για πολλά χρόνια, και για τον μαύρο πληθυσμό. Υποτάχτηκαν στην καταπίεση και, πολλές φορές, συνεργάστηκαν μαζί της. Οι γυναίκες έκαναν το ίδιο πράγμα. Τώρα όμως υπάρχει μια συναίσθηση της κατάστασης, ειδικά ανάμεσα στο νεαρότερο τμήμα του πληθυσμού.

Όπως και στον τομέα των ίσων δικαιωμάτων για τους μαύρους, Ισπανοαμερικανούς, Ινδιάνους και άλλες ομάδες, οι νόμοι δεν θα αλλάξουν τέτοια βαθιά ριζωμένα προβλήματα εν μια νυκτί. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν όμως για να παράσχουν προστασία σε αυτούς που αδικούνται περισσότερο και για να ξεκινήσουν τη διαδικασία της εξελικτικής αλλαγής επιβάλλοντας στην αναίσθητη πλειοψηφία να επανεξετάσει τις ασυνείδητες συμπεριφορές της.

Είναι εξαιτίας αυτού του λόγου που επιθυμώ να εισαγάγω σήμερα μια πρόταση που υπήρξε μπροστά από κάθε Κογκρέσο για τα τελευταία χρόνια και που αργά ή γρήγορα πρέπει να γίνει μέρος της βασικής νομοθεσίας της χώρας - την τροπολογία των ίσων δικαιωμάτων.

Επιτρέψτε μου να αναφέρω και να προσπαθήσω να αντικρούσω δύο από τα πιο κοινά επιχειρήματα που προβάλλονται ενάντια σε αυτή την τροπολογία. Το ένα είναι πως οι γυναίκες ήδη προστατεύονται από τον νόμο και δεν χρειάζονται νομοθεσία. Οι υπάρχοντες νόμοι δεν είναι επαρκείς για την εξασφάλιση ίσων δικαιωμάτων για τις γυναίκες. Επαρκής απόδειξη αυτού είναι των γυναικών σε χαμηλότερους μισθούς, ταπεινές, μη αμειβόμενες δουλειές και η απίστευτη έλλειψή τους σε ανωτέρου επιπέδου δουλειές. Αν οι γυναίκες είναι ήδη ίσες, γιατί θεωρείται τόσο σημαντικό το γεγονός όταν κάποια τυχαίνει να εκλεγεί στο Κογκρέσο;

Είναι προφανές ότι υπάρχει μεροληψία. Οι γυναίκες δεν έχουν τις ευκαιρίες που έχουν οι άντρες. Και οι γυναίκες που δεν προσαρμόζονται στο σύστημα, που προσπαθούν να συγκρουστούν με τα αποδεκτά πρότυπα, στιγματίζονται σαν «παράξενες» και «μη θηλυκές». Το γεγονός είναι πως μια γυναίκα που φιλοδοξεί να γίνει πρόεδρος του συμβουλίου ή μέλος του κοινοβουλίου, το κάνει για ακριβώς τους ίδιους λόγους όπως κάθε άντρας. Βασικά, αυτοί είναι πως πιστεύει ότι μπορεί να κάνει τη δουλειά και θέλει να δοκιμάσει.

Ενα δεύτερο επιχείρημα που ακούγεται συχνά εναντίον της τροπολογίας για τα ίσα δικαιώματα είναι πως θα καταργούσε τη νομοθεσία που πολλές Πολιτείες και η Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση έχουν θεσπίσει, δίνοντας ειδική προστασία στις γυναίκες, και πως θα οδηγούσε τους νόμους για τον γάμο και το διαζύγιο στο χάος. Σχετικά με τους νόμους που αφορούν τον γάμο απαιτείται μια σαρωτική μεταρρύθμιση, και ένα τέλειο ξεκίνημα θα ήταν να διαγράψουμε τους υπάρχοντες από τα βιβλία. Σχετικά με την ειδική προστασία για τις εργαζόμενες γυναίκες, δεν καταλαβαίνω γιατί θα έπρεπε να χρειάζεται. Οι γυναίκες δεν χρειάζονται προστασία που δεν έχουν ανάγκη και οι άντρες. Αυτό που χρειαζόμαστε είναι νόμοι που θα προστατεύουν τους εργαζόμενους ανθρώπους, που θα τους εγγυώνται δίκαιη αμοιβή, ασφαλείς συνθήκες εργασίας, προστασία ενάντια στην αρρώστια και στις απολύσεις, και πρόνοια για αξιοπρεπή, άνετη σύνταξη. Άντρες και γυναίκες χρειάζονται αυτά τα πράγματα εξίσου. Το ότι το ένα φύλο χρειάζεται προστασία περισσότερο από το άλλο είναι ένας μύθος της ανδρικής υπεροχής, τόσο γελοίος και ανάξιος σεβασμού όσο και οι μύθοι της λευκής υπεροχής από τους οποίους η κοινωνία προσπαθεί σήμερα να θεραπευθεί. "

Το ΒΗΜΑ, 19/01/2003



(1820 - 1906)

ΣΟΥΖΑΝ ΜΠ. ΑΝΤΟΝΙ

«Είναι οι γυναίκες άνθρωποι;»

Η Σούζαν Μπράουνελ Άντονι ήταν ακούραστη πρωτοπόρος του Κινήματος για το Δικαίωμα Ψήφου των Γυναικών («Woman Suffrage Movement»), στις Ηνωμένες Πολιτείες. Υπέρμαχος επίσης της χειραφέτησης των Νέγρων, η Άντονι προσπάθησε πολλές φορές να συμπεριλάβει τις φυλετικές διακρίσεις στο γυναικείο κίνημα αλλά η προσπάθειά της αυτή, στις περισσότερες περιπτώσεις, απέτυχε. Η 14η Τροπολογία του Συντάγματος των ΗΠΑ υποτίθεται ότι αναγνώριζε το δικαίωμα ψήφου στις γυναίκες. Η Σούζαν Άντονι αποφάσισε να ελέγξει αν ήταν πράγματι έτσι και στις προεδρικές εκλογές του 1872 αποπειράθηκε να ψηφίσει στο Ρότσεστερ της Νέας Υόρκης. Συνελήφθη και καταδικάστηκε να πληρώσει πρόστιμο, καθ' ότι η νομοθεσία της Πολιτείας της Νέας Υόρκης δεν συμφωνούσε με την ομοσπονδιακή νομοθεσία. Ο λόγος που δημοσιεύουμε σήμερα εκφωνήθηκε με αφορμή αυτό το περιστατικό, στη Νέα Υόρκη, και στη συνέχεια διανεμήθηκε ταχυδρομικά. Τελικά το δικαίωμα ψήφου των γυναικών κατοχυρώθηκε στο Σύνταγμα των ΗΠΑ το 1920, με τη 19η Τροπολογία. Το κείμενο έχει ως εξής: «Το δικαίωμα ψήφου των πολιτών των Ηνωμένων Πολιτειών δεν θα τους αφαιρεθεί ούτε θα περιοριστεί από τις Ηνωμένες Πολιτείες ή από οποιαδήποτε Πολιτεία, λόγω του φύλου τους».



Η πρωτοπόρος σουφραζέτα Σούζαν Μπ. Αντονι αναρωτήθηκε «ποιος ορίζει τους άνδρες ηγεμόνες και τις γυναίκες υπηκόους»

"Φίλοι και συμπολίτες, βρίσκομαι μπροστά σας απόψε κατηγορούμενη για το υποτιθέμενο έγκλημα του ότι ψήφισα στις τελευταίες προεδρικές εκλογές χωρίς να έχω νόμιμο δικαίωμα να ψηφίσω. Θα ασχοληθώ απόψε με το να σας αποδείξω πως ψηφίζοντας δεν διέπραξα έγκλημα αλλά, αντίθετα, απλά εξάσκησα τα πολιτικά μου δικαιώματα, τα οποία εγγυάται σε εμένα και σε όλους τους πολίτες των ΗΠΑ το Σύνταγμα του Έθνους, που βρίσκεται πάνω από τη δύναμη κάθε Πολιτείας.

Ο πρόλογος του Ομοσπονδιακού Συντάγματος λέει: *«Εμείς, ο λαός των ΗΠΑ, με σκοπό να δημιουργήσουμε μια τελειότερη ένωση, να επιβάλουμε τη δικαιοσύνη, να εξασφαλίσουμε την εσωτερική γαλήνη, να παράσχουμε για την κοινή άμυνα, να προωθήσουμε τη γενική ευημερία και να εξασφαλίσουμε τις ευλογίες της ελευθερίας σε εμάς και τους απογόνους μας, ορίζουμε και καθιερώνουμε αυτό το Σύνταγμα για τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής».*

Ήταν «εμείς, ο λαός». Όχι «εμείς, οι λευκοί αρσενικοί πολίτες». Ούτε πάλι «εμείς, οι αρσενικοί πολίτες». Ήταν εμείς, ολόκληρος ο λαός, που σχηματίσαμε την Ένωση. Και τη σχηματίσαμε όχι για να δώσουμε τις ευλογίες της ελευθερίας, αλλά για να τις διασφαλίσουμε. Όχι για το μισό του εαυτού μας και το μισό των απογόνων μας, αλλά για το σύνολο του λαού - το ίδιο για τις γυναίκες όπως και για τους άντρες. Και είναι ολοφάνερη κοροϊδία να μιλά κανείς στις γυναίκες για την απόλαυση των ευλογιών της ελευθερίας, ενώ τους αρνούνται τη χρήση του μόνου μέσου διασφάλισής τους, το οποίο προσφέρει αυτή η δημοκρατική ρεπουμπλικανική κυβέρνηση, της ψήφου.



Γιατί κάθε Πολιτεία, για να καταστήσει το φύλο περιορισμό ο οποίος πρέπει πάντα να καταλήγει στην αποστέρηση των πολιτικών δικαιωμάτων του μισού λαού, πρέπει να ψηφίσει ένα νομοσχέδιο στέρησης δικαιωμάτων ή έναν αναδρομικό νόμο, παραβιάζοντας με αυτόν τον τρόπο τον ανώτατο νόμο της χώρας. Μέσω αυτού οι ευλογίες της ελευθερίας κατακρατούνται για πάντα από τις γυναίκες και τους θηλυκούς απογόνους τους.

Για εκείνες αυτή η κυβέρνηση δεν έχει τις δίκαιες εξουσίες που πηγάζουν από τη συγκατάθεση των κυβερνωμένων. Για εκείνες αυτή η κυβέρνηση δεν είναι δημοκρατία. Είναι μια απεχθής αριστοκρατία. Μια μισητή ολιγαρχία του φύλου. Η πιο μισητή ολιγαρχία που δημιουργήθηκε ποτέ σε ολόκληρο τον πλανήτη. Μια ολιγαρχία πλούτου, όπου οι πλούσιοι κυβερνούν τους φτωχούς, μια ολιγαρχία μάθησης, όπου οι μορφωμένοι κυβερνούν τον αδαή, ή ακόμη μια ολιγαρχία φυλής, όπου ο Σάξονας κυβερνά τον Αφρικανό, ίσως να μπορεί να γίνει ανεκτή. Αυτή όμως η ολιγαρχία του φύλου, η οποία κάνει τον πατέρα, τα αδέρφια, τον σύζυγο, τους γιους, τους ολιγάρχες επάνω στη μητέρα και στις αδερφές, στη σύζυγο και στις κόρες κάθε νοικοκυριού - η οποία ορίζει όλους τους άντρες ηγεμόνες και όλες τις γυναίκες υπηκόους, μεταφέρει τη διχόνοια, τη σύγκρουση και την εξέγερση σε κάθε σπίτι του έθνους.

Οι Γουέμπστερ, Γουόρτσσεστερ και Μπουβιέ προσδιορίζουν τον πολίτη των ΗΠΑ ως έναν άνθρωπο που έχει το δικαίωμα να ψηφίζει και να κατέχει δημόσιο αξίωμα. Το μόνο ερώτημα που απέμεινε να διευθετηθεί τώρα είναι: Είναι οι γυναίκες άνθρωποι; Με δυσκολία θα πίστευα πως κάποιος από τους αντιπάλους μας θα έχει το θράσος να

πει πως δεν είναι. Όντας άνθρωποι, οι γυναίκες είναι και πολίτες. Και καμία πολιτεία δεν έχει το δικαίωμα να δημιουργήσει οποιοδήποτε νόμο ή να επιβάλει κάποιο παλιό νόμο, ο οποίος θα περικόψει τα προνόμια ή τις ασυλίες τους. Γι' αυτόν τον λόγο, κάθε διάκριση ενάντια σε γυναίκες στα συντάγματα και στους νόμους των διαφορετικών πολιτειών είναι σήμερα τελείως άκυρη, ακριβώς όπως και οποιαδήποτε εναντίον των Νέγρων. "